

Sygn. akt: I C 1639/18 upr.

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 16 sierpnia 2019 r.

Sąd Rejonowy w Toruniu I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący:	SSR Marek Adameczyk
Protokolant:	Stażysta Daria Tarkowska

po rozpoznaniu w dniu 13 sierpnia 2019 r. w Toruniu

sprawy z powództwa (...) S.A. w B.

przeciwko A. K.

o zapłatę

I. uchyła nakaz zapłaty z 7 maja 2018r., sygn. akt X Nc 1965/18 i powództwo oddała;

II. oddała wniosek powoda o zasądzenie kosztów procesu ;

III. nakazuje pobrać od powoda na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w Toruniu 225zł (dwieście dwadzieścia pięć złotych) tytułem opłaty od zarzutów, od której pozwana była zwolniona.

I C 1639/18

UZASADNIENIE

(...) S.A. w B. wniosła o wydanie przeciwko A. K. nakazu zapłaty w postępowaniu nakazowym na kwotę 12331,97 zł na podstawie weksla własnego, którego pozwana nie wykupiła, pomimo wezwania z 9.01.2018r.

W dniu 7.05.2018r. sąd wydał nakaz zapłaty zgodnie z żądaniem pozwu.

Nakaz ten pozwana zaskarżyła w całości zarzucając, iż umowa, którą zawarła z powódką zawierała niedozwolone klauzule dotyczące ubezpieczenia oraz opłat za upomnienia i monity sms.

W piśmie przygotowawczym z 20.11.2018r. powódka podtrzymała żądanie pozwu, wyjaśniając, że weksel został jej wręczony dla zabezpieczenia spłaty pożyczki udzielonej pozwanej.

Sąd ustalił, co następuje.

W dniu 23.03.2015r. strony zawarły umowę, na podstawie której powódka udzieliła pozwanej pożyczki w kwocie 9000zł, a pozwana zobowiązała się zwrócić tą kwotę w 36 miesięcznych ratach wraz z odsetkami w łącznej kwocie 1404 zł, a ponadto zapłacić powódce opłatę przygotowawczą w kwocie 1268zł i pokryć koszty składki ubezpieczeniowej w kwocie 10468 zł, przy czym wszystkie wymienione koszty zostały skredytowane.

(dowód: umowa w kopercie na k. 103 akt)

Dla zabezpieczenia spłaty pożyczki pozwana wręczyła powódce weksel in blanco oraz przystąpiła do umowy grupowego ubezpieczenia na życie, zawartej przez powódkę z C. Towarzystwem (...) S.A. V. (...) w W..

(dowód: - wyciąg z umowy ubezpieczenia w kopercie na k. 103 akt,

- okoliczności bezsporne)

W okresie od maja 2015r. do lutego 2017r. pozwana uiściła powódce łącznie 10350,01 zł.

(dowód: - karta klienta w kopercie na k. 103 akt,

- okoliczności bezsporne)

Powódka uzupełniła weksel na sumę 12382,45 zł z terminem płatności 8.02.2018r. i pismem z 9.01.2018r. wezwała pozwaną do jego wykupienia.

(dowód: - odpis weksla k. 5,

- okoliczność bezsporna)

Sąd zważył, co następuje.

Powódka jest posiadaczem weksla własnego, wystawionego przez pozwaną. Weksel był niepełny w chwili wystawienia, wobec czego pozwana mogła bronić się zarzutem, iż został uzupełniony niezgodnie z porozumieniem (art. 10 Pr. wekslowego). Ciężar wykazania zasadności zarzutów, podniesionych przeciwko wekslowi gwarancyjnemu, spoczywa zasadniczo na pozwanym dłużniku wekslowym. Pozwana zakwestionowała postanowienia umowy podstawowej zobowiązujące ją do poniesienia - niewspółmiernych do kwoty pożyczki - kosztów związanych z zabezpieczeniem jej spłaty (pokrycia składki ubezpieczeniowej) oraz postanowienia dotyczące opłat za upomnienia i monity sms.

Zgodnie z art. 385¹ kc , postanowienia umowy zawieranej z konsumentem niezgodnione indywidualnie nie wiążą go, jeżeli kształtują jego prawa i obowiązki w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, rażąco naruszając jego interesy (niedozwolone postanowienia umowne), co nie dotyczy postanowień określających główne świadczenia stron, w tym cenę lub wynagrodzenie, jeżeli zostały sformułowane w sposób jednoznaczny (§ 1). Jeżeli postanowienie umowy zgodnie z § 1 nie wiąże konsumenta, strony są związane umową w pozostałym zakresie (§ 2). Niezgodnione indywidualnie są te postanowienia umowy, na których treść konsument nie miał rzeczywistego wpływu, co w szczególności odnosi się do postanowień umowy przejętych z wzorca umowy zaproponowanego konsumentowi przez kontrahenta (§ 3). Ciężar dowodu, że postanowienie zostało uzgodnione indywidualnie, spoczywa na tym, kto się na to powołuje (§ 4).

W okolicznościach sprawy pozwanej bezspornie przysługuje status konsumenta.

Istotą dobrego obyczaju jest szeroko rozumiany szacunek dla drugiego człowieka. Z dobrymi obyczajami kłóci się zatem takie postępowanie, którego celem jest zdezorientowanie konsumenta, wykorzystanie jego niewiedzy lub naiwności, ukształtowanie stosunku prawnego z naruszeniem zasady równości stron. W polskiej judykaturze wyjaśniono, że przez działanie wbrew dobrym obyczajom - przy kształtowaniu treści stosunku zobowiązaniowego - należy rozumieć wprowadzanie do wzorca klauzul umownych, które godzą w równowagę kontraktową stron tego stosunku; rażąco naruszenie interesów konsumenta oznacza zaś nieusprawiedliwioną dysproporcję praw i obowiązków stron, wynikających z umowy, na niekorzyść konsumenta; ocena rzetelności określonego postanowienia wzorca umownego może być dokonana za pomocą tzw. testu przyzwoitości, polegającego na zbadaniu, czy postanowienie wzorca jest sprzeczne z ogólnym wzorcem zachowań przedsiębiorców wobec konsumentów oraz jak

wyglądałyby prawa lub obowiązki konsumenta w sytuacji, w której postanowienie to nie zostałoby zastrzeżone; jeżeli bez tego postanowienia znalazłby się on - na podstawie ogólnych przepisów - w lepszej sytuacji, należy uznać je za nieuczciwe (vide: wyrok SN z 27.11.2015r., I CSK 954/14 i powołane tam orzecznictwo). Z kolei Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej wyraził pogląd, iż dla oceny, czy zachodzi sprzeczność z dobrymi obyczajami (stosownie do dyrektywy 93/13/EWG) istotne jest czy przedsiębiorca, traktujący konsumenta w sposób sprawiedliwy i słuszny, mógłby racjonalnie spodziewać się, iż konsument zgodziłby się na sporne postanowienie wzorca w drodze negocjacji indywidualnych (wyrok z 14 marca 2013 r., C-415/11).

Wysokość składki ubezpieczeniowej, którą pozwana zobowiązała się pokryć, oraz jej stosunek do kwoty pożyczki, już prima facie budzi wątpliwości. Zważywszy, że chodzi o umowę ubezpieczenia grupowego, której stroną była powódka (pożyczkodawca), nasuwa się nieodparte przypuszczenie, że powodem nadmiernej wysokości składki mogło być porozumienie pomiędzy stronami umowy ubezpieczenia, przewidujące dodatkowe (poza zabezpieczeniem spłaty kredytu) korzyści dla ubezpieczającego (wynagrodzenie za pozyskanie dla ubezpieczyciela klienta). Aby wyjaśnić nasuwające się wątpliwości i ustalić przyczynę nadmiernej wysokości składki ubezpieczeniowej sąd zobowiązał powódkę do przedstawienia dokumentów, kształtujących jego stosunek prawny z ubezpieczycielem (k. 104v). Powódka odmówił ich przedstawienia, powołując się na tajemnicę handlową (k. 107). Odmowa jest oczywiście bezzasadna. Przedstawienie umowy na zarządzenie sądu nie stanowi naruszenia tajemnicy handlowej. Zgodnie z art. 248 § 1 kpc odmowa byłaby zresztą uzasadniona wyłącznie w przypadku, gdyby dokument zawierał informacje, o których mowa w art. 1 i 5 ustawy z dnia 5.08.2010r. o ochronie informacji niejawnych (t. jedn. Dz.U. z 2019r., 742). Umowa ubezpieczenia informacji takich oczywiście nie zawiera. Nieuzasadniona odmowa przedstawienia dokumentów na żądanie sądu pozwala na ocenę, iż zarzuty, oparte na treści umowy pożyczki, były uzasadnione (art. 233 § 2 kpc). W konsekwencji, istnieją podstawy aby uznać kwestionowane postanowienie umowy za abuzywne, jako przewidujące nieuzasadnione, niezwiązane z istotą umowy pożyczki, korzyści dla powodowego przedsiębiorcy kosztem konsumenta. Brak związania pozwanej tymi postanowieniami nie wpływa na skuteczność objęcia jej ochroną ubezpieczeniową, natomiast ciężar składki ubezpieczeniowej obciąża ostatecznie powódkę.

Powódka, zobowiązana do wyjaśnienia sposobu ustalenia sumy wekslowej (k. 64), nie wskazała aby obejmowała ona opłaty za upomnienia i monity sms. Ocena postanowień umowy, dotyczących tych opłat, była zatem zbędna dla rozstrzygnięcia sprawy.

Eliminacja z umowy klauzuli abuzywnej dotyczącej obowiązku pokrycia składki ubezpieczeniowej, przy zachowaniu pozostałych postanowień umowy, skutkuje obniżeniem podlegającego spłacie kapitału (o kwotę 10648 zł), a w konsekwencji obniżeniem sumy należnych odsetek (do kwoty 689,22 zł) i finalnie – wysokości miesięcznych rat (do kwoty 304,37 zł). W konsekwencji, na dzień wypowiedzenia umowy (9.01.2018r.) suma wymagalnych rat wynosiła 10044,21zł (33 x 304,37 zł). Tymczasem pozwana do tego dnia zapłaciła łącznie 10350,01 zł. Wypowiedzenie umowy przez powódkę było zatem bezpodstawne i nie wywołało zamierzonego skutku. W konsekwencji, nie zaistniały podstawy do uzupełnienia weksla. Wypełnienie weksla in blanco niezgodnie z zawartym porozumieniem, zasadniczo nie powoduje jego zupełnej nieważności, natomiast wystawca jest zobowiązany wyłącznie w granicach porozumienia. W okolicznościach sprawy brak było jednak w ogóle podstaw do wypełnienia weksla, wobec czego jego wypełnienie nie doprowadziło do powstania, po stronie pozwanej, zobowiązania do zapłaty jakiegokolwiek części sumy wekslowej.

Mając powyższe na uwadze i na podstawie powołanych przepisów prawa, oraz art. 496 kpc, sąd orzekł jak w punkcie pierwszym sentencji.

O kosztach postanowiono przy uwzględnieniu zasady odpowiedzialności za wynik procesu (art. 98 § 1 kpc), mając na uwadze, że powódka przegrała sprawę w całości.

Na podstawie art. 113 ust. 1 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych w zw. z art. 98 § 1 kpc sąd nakazał pobrać od powódki kwotę 225zł tytułem opłaty od zarzutów, od której pozwana była zwolniona (k. 61).